

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

20 päivänä kesäkuuta 2019*

Ennakkoratkaisupyyntö – Ympäristö – Direktiivi 2003/87/EY – Kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmä – Maakaasun käsittelylaitos – Rikin talteenottaminen – Claus-prosessi – Sähkön tuottaminen sivurakennuksessa – Lämmön tuottaminen – Polttoaineeseen sisältyvän hiilidioksidin (CO₂) päästäminen – 2 artiklan 1 kohta – Soveltamisala – Liite I – Toiminta ”polttoaineiden poltto” – 3 artiklan u alakohta – Käsite ”sähkötuottaja” – 10 a artiklan 3 ja 4 kohta – Päästöoikeuksien yhdenmukaistettua maksutta tapahtuvaa jakoa koskeva siirtymäjärjestelmä – Päätös 2011/278/EU – Soveltamisala – 3 artiklan c alakohta – Käsite ”lämmön vertailuarvon piiriin kuuluva laitoksen osa”

Asiassa C-682/17,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Verwaltungsgericht Berlin (Berliinin hallintotuomioistuin, Saksa) on esittänyt 28.11.2017 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 6.12.2017, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

ExxonMobil Production Deutschland GmbH

vastaa

Saksan liittotasavalta,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja E. Regan (esittelevä tuomari), presidentti K. Lenaerts, joka hoitaa viidennen jaoston tuomarin tehtäviä, sekä tuomarit C. Lycourgos, E. Juhász ja I. Jarukaitis,

julkisasiamies: H. Saugmandsgaard Øe,

kirjaaja: yksikönpäällikkö D. Dittert,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 14.11.2018 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- ExxonMobil Production Deutschland GmbH, edustajanaan S. Altenschmidt, Rechtsanwalt,
- Saksan liittotasavalta, asiamiehenään M. Fleckner,
- Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja J. Möller,
- Euroopan komissio, asiamiehinään A. C. Becker ja J.-F. Brakeland,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

kuultuaan julkisasiamiehen 28.2.2019 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta 13.10.2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY (EUVL 2003, L 275, s. 32), sellaisena kuin se on muutettuna 23.4.2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/29/EY (EUVL 2009, L 140, s. 63) (jäljempänä direktiivi 2003/87), 3 artiklan u alakohdan, 10 a artiklan ja liitteen I sekä päästöoikeuksien yhdenmukaistettua maksutta tapahtuvaa jakoa koskevien unionin laajuisten siirtymäsäännösten vahvistamisesta direktiivin 2003/87 10 a artiklan mukaisesti 27.4.2011 annetun komission päätöksen 2011/278/EU (EUVL 2011, L 130, s. 1) 3 artiklan c ja h alakohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat ExxonMobil Production Deutschland GmbH (jäljempänä ExxonMobil) ja Saksan liittotasavalta ja jossa on kyse hakemuksesta, joka koskee kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien (jäljempänä päästöoikeudet) maksutonta jakamista maakaasun käsittelylaitokselle, jossa harjoitetaan muun muassa rikin talteenottoa, jonka yhteydessä kyseinen laitos tuottaa polttoaineita polttamalla sähköä ja lämpöä ja päästää ilmakehään hiilidioksidia (CO₂).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2003/87

- 3 Direktiivin 2003/87 johdanto-osan kahdeksannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
”Päästöoikeuksia jakaessaan jäsenvaltioiden olisi kiinnitettävä huomiota mahdollisuuksiin vähentää päästöjä teollisuusprosessien osalta.”
- 4 Kyseisen direktiivin 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Kohde”, säädetään seuraavaa:
”Tällä direktiivillä perustetaan kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmä yhteisössä – – kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi sekä kustannustehokkaasti että taloudellisesti.
– –”
- 5 Mainitun direktiivin 2 artiklan, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:
”Tätä direktiiviä sovelletaan liitteessä I luetelluista toiminnoista aiheutuviin päästöihin ja liitteessä II lueteltuihin kasvihuonekaasuihin.”
- 6 Saman direktiivin 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:
”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:
– –”

b) 'päästöillä' jonkin laitoksen lähteistä ilmaan päästettyjä kasvihuonekaasuja – –

--

t) 'poltolla' polttoaineiden hapetusta riippumatta tavasta, jolla tällä prosessilla tuotettua lämpöä, sähköä tai mekaanista energiaa käytetään, ja muuta tähän välittömästi liittyvää toimintaa, mukaan luettuna savukaasun puhdistus;

u) 'sähköntuottajalla' laitosta, joka on tuottanut 1 päivänä tammikuuta 2005 tai sen jälkeen sähköä myytäväksi kolmansille osapuolille ja jossa ei suoriteta muuta liitteessä I lueteltua toimintaa kuin polttoaineiden polttoa."

7 Direktiivin 2003/87 10 artiklan, jonka otsikko on "Päästöoikeuksien huutokauppa", 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on vuodesta 2013 huutokaupattava kaikki päästöoikeudet, joita ei myönnetä maksutta 10 a ja 10 c artiklan mukaisesti. – –"

8 Kyseisen direktiivin 10 a artiklassa, jonka otsikko on "Yhdenmukaistettua maksutta tapahtuvaa jakoa koskevat yhteisön laajuiset siirtymäsäännökset", säädetään seuraavaa:

"1. Komissio hyväksyy viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2010 – – päästöoikeuksien jakamista koskevia yhteisön laajuisia ja täysin yhdenmukaistettuja täytäntöönpanotoimenpiteitä – –

--

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuilla toimenpiteillä on siinä määrin kuin se on toteutettavissa määriteltävä yhteisön laajuiset ennakoita asetetut vertailuarvot sen varmistamiseksi, että oikeudet jaetaan tavalla, joka tarjoaa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen ja energiatehokkaihin tekniikkoihin liittyviä kannustimia, ja siten, että otetaan huomioon tehokkaimmat tekniikat, korvaavat ratkaisut, vaihtoehtoiset tuotantomenetelmät, tehokas yhteistuotanto, prosessikaasujen energian tehokas talteenotto, biomassan käyttö sekä hiilidioksidin talteenotto ja varastointi, jos tällaisia laitoksia on käytettävissä, ja ettei jaolla kannusteta päästöjen lisäämiseen. Maksuttomia päästöoikeuksia ei saa jakaa sähköntuotannolle lukuun ottamatta tapauksia, jotka kuuluvat 10 c artiklan soveltamisalaan, ja prosessikaasuista tuotettua sähköä.

--

3. Ellei 4 ja 8 kohdasta muuta johdu, ja sen estämättä, mitä 10 c artiklassa säädetään, päästöoikeuksia ei jaeta maksutta sähköntuottajille eikä hiilidioksidin talteenottolaitoksille, sen kuljetusputkistoille tai varastointipaikoille.

4. Kaukolämpöä ja [hyötylämmön tarpeeseen perustuvan sähkön ja lämmön yhteistuotannon edistämiseksi sisämarkkinoilla 11.2.2004 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston] direktiivissä 2004/8/EY [(EUVL 2004, L 52, s. 50)] määritellyllä tehokkaalla yhteistuotannolla taloudellisesti perusteltavissa olevaan kysyntään vastaamiseksi tapahtuvaa lämmön tai jäähdytyksen tuotantoa varten jaetaan päästöoikeuksia maksutta. Näille laitoksille tällaisen lämmöntuotannon osalta jaettava kokonaisuus määrää tarkistetaan vuoden 2013 jälkeen vuosittain 9 artiklassa tarkoitettu lineaarisella määrällä.

5. Päästöoikeuksien vuosittainen enimmäismäärä, jonka perusteella lasketaan päästöoikeudet muille kuin 3 kohdan soveltamisalaan kuuluville laitoksille, jotka eivät ole uusia osallistujia, ei saa olla suurempi kuin seuraavien yhteismäärä:

- a) koko yhteisön vuotuinen kokonaismäärä, sellaisena kuin se määritellään 9 artiklan nojalla, kerrottuna niiden laitosten päästöjen osuudella, jotka eivät kuulu 3 kohdan soveltamisalaan, niistä laitoksista peräisin olevien keskimääräisestä kaudella 2005–2007 todennettujen päästöjen kokonaismäärästä, joita yhteisön järjestelmä koskee kautena 2008–2012, ja
- b) niiden laitosten vuotuisten keskimääräisten todennettujen päästöjen kokonaismäärä kautena 2005–2007, jotka ovat kuuluneet yhteisön järjestelmään vasta vuodesta 2013 ja jotka eivät kuulu 3 kohdan soveltamisalaan, tarkistettuna 9 artiklassa tarkoitettulla lineaarisella vähennyksellä.

Tarvittaessa on sovellettava yhtenäistä monialaista korjauskerrointa.

--

7. --

Päästöoikeuksia ei saa jakaa maksutta uusien osallistujien sähköntuotannolle.

--

8. Uusien osallistujien varauksesta myönnettävistä päästöoikeuksista enintään 300 miljoonaa on käytettävissä 31 päivään joulukuuta 2015 saakka siihen, että niillä tuetaan enintään 12:n sellaisen kaupallisen demonstrointihankkeen rakentamista ja käyttöönottoa, joilla tähdätään ympäristön kannalta turvalliseen hiilidioksidin talteenottoon ja geologiseen varastointiin, sekä uusiutuvan energian teknologiaa käsitteleviä demonstrointihankkeita unionin alueella.

Päästöoikeuksia on annettava saataville sellaisten demonstrointihankkeiden tukemiseen, joilla kehitetään paikoissa, jotka ovat maantieteellisesti tasapainoisesti jakaantuneet, useita erilaisia hiilidioksidin talteenottoa ja varastointia koskevia sekä innovatiivisia uusiutuviin energialähteisiin liittyviä teknologioita, jotka eivät ole vielä kaupallisesti kannattavia. Niiden myöntäminen määräytyy hiilidioksidipäästöjen todennetun välttämisen perusteella.

--

11. Jollei 10 b artiklasta muuta johdu, tämän artiklan 4–7 kohdan mukaisesti maksutta jaettavien päästöoikeuksien määrä vuonna 2013 on 80 prosenttia 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden mukaisesti määritellystä määrästä. Sen jälkeen maksutta jaettavaa määrää vähennetään vuosittain samansuuruisilla määrillä siten, että maksutta jaetaan 30 prosenttia vuonna 2020, jotta maksutta jakaminen pystytään lopettamaan kokonaan vuoteen 2027 mennessä.

12. Jollei 10 b artiklasta muuta johdu, sellaisilla toimialoilla tai toimialojen osilla toimiville laitoksille, jotka ovat alttiita merkittävälle hiilivuotoriskille, jaetaan vuonna 2013 ja jokaisena sitä seuraavana vuonna vuoteen 2020 asti 1 kohdan mukaisesti maksutta päästöoikeuksia 100 prosenttia 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden mukaisesti määritellystä määrästä.

--

14. Edellä 12 kohdassa tarkoitettujen toimialojen tai toimialojen osien määrittelemiseksi komissio arvioi yhteisön tasolla, missä määrin asianomaisen toimialan tai toimialan osan on mahdollista sopia jaotellutasolla siirtää tarvittavien päästöoikeuksien suorat kustannukset ja tämän direktiivin

täytäntöönpanon seurauksena sähkön hinnannoususta aiheutuvat välilliset kustannukset tuotteiden hintoihin menettämättä merkittävää markkinaosuutta hiilidioksidipäästöjen kannalta vähemmän tehokkaille laitoksille, jotka sijaitsevat yhteisön ulkopuolella. – –

--”

- 9 Direktiivin 2003/87 10 c artiklassa jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus myöntää maksutta jaettavia oikeuksia sähköntuotannon uudistamiseksi toimittamalla komissiolle tätä koskeva hakemus.
- 10 Kyseisen direktiivin liite I sisältää otsikkonsa mukaan luettelon niiden toimintojen luokista, joihin kyseistä direktiiviä sovelletaan. Näihin toimintoihin kuuluu ”Polttoaineiden poltto laitoksissa, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 [megawattia (MW)] (lukuun ottamatta ongelmajätteen ja yhdyskuntajätteen polttolaitoksia)”.
- 11 Mainitun direktiivin liitteessä II, jonka otsikko on ”3 ja 30 artiklassa tarkoitettut kasvihuonekaasut”, mainitaan muun muassa hiilidioksidi.

Direktiivi 2009/29

- 12 Direktiivin 2009/29 johdanto-osan 15 ja 19 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(15) Yhteisön taloudelta vaadittavat lisäponnistukset edellyttävät muun muassa, että tarkistettu yhteisön järjestelmä toimii talouden kannalta mahdollisimman tehokkaasti ja perustuu koko yhteisössä täysin yhdenmukaistettuihin päästöoikeuksien jakoedellytyksiin. Sen vuoksi jaon peruseriaatteena olisi oltava niiden huutokauppaaminen, sillä tämä on yksinkertaisin jakotapa ja sitä pidetään yleensä myös taloudellisesti tehokkaimpana järjestelmänä. Tällä ehkäistäisiin myös ansiottomat voitot ja turvattaisiin uusille osallistujille ja keskimääräistä nopeammin kasvaville talouksille samanlainen kilpailuasema kuin jo olemassa oleville laitoksille.

--

(19) Edellä esitetyn vuoksi kaikkien päästöoikeuksien huutokaupan olisi vuodesta 2013 oltava vakiokäytäntö sähköntuotannon osalta, koska sillä on mahdollisuus siirtää kasvavat hiilidioksidikustannukset hintoihin. Maksutta jaettavia päästöoikeuksia ei olisi annettava hiilidioksidin talteenottoon ja varastointiin, koska tähän kannustetaan sillä, että varastoituihin päästöihin liittyviä oikeuksia ei tarvitse palauttaa. Kilpailun vääristymisen välttämiseksi sähköntuottajat voivat saada maksutta päästöoikeuksia kaukolämmön ja -jäähdytyksen tuottamisen osalta sekä [direktiivissä 2004/8] määritellyllä tehokkaalla yhteistuotannolla tuotettavan lämmön ja jäähdytyksen osalta, jos tällaiselle lämmölle, joka tuotetaan muiden alojen laitoksissa, annetaan oikeuksia maksutta.”

Päätös 2011/278

- 13 Päätöksen 2011/278 johdanto-osan 31 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Koska vuodesta 2013 alkaen energia-alalla kaikki päästöoikeudet pitäisi pääsääntöisesti huutokaupata, sillä ala voi siirtää hiilidioksidista aiheutuvat kasvaneet kustannukset eteenpäin, ja koska päästöoikeuksia ei pitäisi jakaa maksutta sähköntuotannolle, lukuun ottamatta siirtymäaikana maksutta jaettavia oikeuksia sähköntuotannon uudistamiseksi sekä jätekaasuista tuotettua sähköä, tämän päätöksen ei pitäisi kattaa päästöoikeuksien jakamista maksutta sähkön tuotannolle tai kulutukselle. – –”

14 Kyseisen päätöksen 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä päätöksessä tarkoitetaan:

--

c) ’lämmön vertailuarvon piiriin kuuluvalla laitoksen osalla’ tuotteen vertailuarvon piiriin kuuluvaan laitoksen osaan kuulumattomia panoksia, tuotoksia ja niihin liittyviä päästöjä, jotka liittyvät mitattavissa olevan lämmön tuotantoon tai sen tuontiin unionin järjestelmään kuuluvasta laitoksesta tai muusta yksiköstä tai molempiin, kun tämä lämpö

- käytetään laitoksen rajojen sisällä tuotteiden tuotantoon, mekaanisen energian tuotantoon, ei kuitenkaan sähkön tuotantoon tarkoitettuna mekaanisen energian tuotantoon, tai lämmitykseen tai jäähdytykseen, lukuun ottamatta kulutusta sähköntuotantoa varten, tai
- viedään laitokseen tai muuhun yksikköön, joka ei kuulu unionin järjestelmään, lukuun ottamatta vientiä sähköntuotantoa varten;

--

h) ’prosessipäästöjen piiriin kuuluvalla laitoksen osalla’ -- hiilidioksidipäästöjä, jotka syntyvät liitteessä I mainitun tuotteen vertailuarvon järjestelmän rajojen ulkopuolella, jäljempänä luetelluista toimista --:

--

- v) hiiltä sisältävien lisäaineiden tai raaka-aineiden käyttö muuta pääasiallista tarkoitusta kuin lämmön tuotantoa varten;

--”

15 Mainitun päätöksen 6 artiklassa, jonka otsikko on ”Laitosten jakaminen osiin”, säädetään seuraavaa:

”1. Tämän päätöksen soveltamista varten jäsenvaltioiden on jaettava vaatimusten mukaisesti kukin laitos, joka voi saada päästöoikeuksia maksutta direktiivin [2003/87] 10 a artiklan nojalla, yhteen tai useampaan seuraavaan osaan:

- a) tuotteen vertailuarvon piiriin kuuluva laitoksen osa;
- b) lämmön vertailuarvon piiriin kuuluva laitoksen osa;
- c) polttoaineen vertailuarvon piiriin kuuluva laitoksen osa;
- d) prosessipäästöjen piiriin kuuluva laitoksen osa.

--”

16 Saman päätöksen 10 artiklassa, jonka otsikko on ”Laitoskohtaisten päästöoikeuksien jakaminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on laskettava 7 artiklan mukaisesti kerättyjen tietojen pohjalta joka vuosi kullekin alueellaan toimivalle vakiintuneelle laitokselle maksutta vuodesta 2013 alkaen 2–8 kohdan mukaisesti jaettavien päästöoikeuksien määrä.

2. Tämän laskelman tekemistä varten jäsenvaltioiden on ensin määritettävä erikseen kullekin laitoksen osalle maksutta jaettavien päästöoikeuksien alustava vuotuinen määrä seuraavasti:

--

b) sekä:

- i) kunkin lämmön vertailuarvon piiriin kuuluvan laitoksen osan kohdalla tietynä vuotena maksutta jaettavien päästöoikeuksien alustavan vuotuisen määrän on vastattava liitteessä I mitattavissa olevan lämmön osalta vahvistettua lämmön vertailuarvoa kerrottuna lämpöön liittyvällä historiallisella tuotantotasolla mitattavissa olevan lämmön kulutuksen osalta;

--”

Asetus N:o 601/2012

- 17 Direktiivissä 2003/87 tarkoitetusta kasvihuonekaasupäästöjen tarkkailusta ja raportoinnista 21.6.2012 annetun komission asetuksen (EU) N:o 601/2012 (EUVL 2012, L 181, s. 30) 3 artiklan 40 alakohdan mukaan ”polttoaineeseen sisältyvällä hiilidioksidilla” tarkoitetaan ”hiilidioksidia, joka on osa polttoainetta”.
- 18 Kyseisen asetuksen 48 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Polttoaineeseen sisältyvä hiilidioksidi, joka siirretään laitokseen, mukaan lukien maakaasuun tai jätekaasuun sisältyvä hiilidioksidi, myös masuunikaasun tai koksamokaasun osana, on sisällytettävä kyseisen polttoaineen päästökertoimeen.”

Saksan oikeus

- 19 Kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupasta 21.7.2011 annetun lain (Treibhausgas-Emissionshandelsgesetz; BGBl. 2011 I, s. 1475; jäljempänä TEHG) 9 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Laitosten toiminnanharjoittajille jaetaan päästöoikeuksia maksutta noudattaen periaatteita, joista säädetään [direktiivin 2003/87] kulloinkin voimassa olevan toisinnon 10 a artikla[ssa] ja [päätöksessä 2011/278].

--

(6) Laitokselle myönnettyjen päästöoikeuksien lopullinen määrä saadaan kertomalla 1–5 kohtien mukaisesti laskettu laitokselle myönnettyjen päästöoikeuksien alustava määrä monialaisella korjauskertoimella, jonka komissio vahvistaa Euroopan unionin päästöoikeuksien jakoa koskevien yhdenmukaistettujen säännösten 15 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Kun kyse on sähköntuottajien tuottamaa lämpöä koskevien päästöoikeuksien jakamisesta, direktiivin [2003/87] 10 a artiklan 4 kohdassa tarkoitettu lineaarinen vähennyskerroin korvaa ensimmäisessä virkkeessä mainitun korjauskertoimen, ja laskenta perustuu kyseiselle sähköntuottajalle maksutta annettavien päästöoikeuksien alustavaan vuotuisen määrään vuonna 2013.”

- 20 TEHG:n liitteessä 1 olevan 2 osan, jonka otsikko on ”Toiminnat”, 1 kohdassa mainitaan yhtäältä laitoksina, joiden päästöt kuuluvat kyseisen lain soveltamisalaan, ”laitoksen polttoaineiden polttamiseen tarkoitetut polttoyksiköt, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on 20 MW tai enemmän, siltä osin kuin ne eivät kuulu johonkin jäljempänä olevista kohdista”. Kyseisessä liitteessä 1 olevan 2

osan 2–4 kohdassa luetellaan toisaalta erityyppiset ”sähkön, höyryn, lämpimän veden, prosessilämmön taikka kuumennetun jätekaasun tuotantoon tarkoitetut laitokset,” joiden päästöt kuuluvat myös TEHG:n soveltamisalaan.

- 21 Kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien jakamisesta päästökauppakaudella 2013–2020 26.9.2011 annetun asetuksen (Verordnung über die Zuteilung von Treibhausgas-Emissionsberechtigungen in der Handelsperiode 2013 bis 2020; BGBl. 2011 I, s. 1921; jäljempänä ZuV 2020) 2 §:n 21 kohdan mukaan ”sähkötuottajalla” tarkoitetaan ”laitosta, joka tuottaa ja myy kolmansille osapuolille sähköä 31.12.2004 jälkeen ja jossa harjoitetaan yksinomaan jotakin [TEHG:n] liitteessä 1 olevan 2 osan 1–4 kohdassa tarkoitettua toimintaa”.
- 22 ZuV 2020:n 2 §:n 29 ja 30 kohdassa määritellään käsitteet ”prosessipäästöjen piiriin kuuluva laitoksen osa” ja ”lämmön vertailuarvon piiriin kuuluva laitoksen osa” samanlaista sanamuotoa käyttäen kuin päätöksen 2011/278 3 artiklan h ja c alakohdassa. ZuV 2020:n 2 §:n 29 kohdan b alakohdan ee alakohta vastaa siten päätöksen 2011/278 3 artiklan h alakohdan v alakohdan sanamuotoa.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 23 ExxonMobil ylläpiti vuoden 2013 loppuun saakka Steyerbergissä (Saksa) sijaitsevaa maakaasun käsittelylaitosta (jäljempänä kyseessä oleva laitos). Kyseinen laitos muodostui maakaasun rikinpoisto- ja vedenpoistolaitteista, rikin talteenottolaitteista, joista käytetään nimeä Claus-laitteet, jätekaasujen puhdistuslaitteista ja niihin liittyvistä laitteista. Viimeksi mainittuihin laitteisiin kuuluivat höyrykattila, kaasumoottorijärjestelmä, hätäsoihdutuslaitteet ja höyrykondensaatioon perustuva lämpövoimala.
- 24 Kyseinen lämpövoimala oli liitettynä julkiseen sähköverkkoon, ja siihen syötettiin jatkuvasti pieniä määriä virtaa, jotta varmistetaan sähkön jatkuva syöttäminen laitokseen siinä tapauksessa, että Claus-laitteet eivät toimi, mikä olisi johtanut tiettyjen höyrymäärien menetykseen. Sähkötaseesta, johon sisältyvät tiedot sähkön tuotannosta, tuonnista, viennistä ja kulutuksesta kyseessä olevassa laitoksessa vuosina 2005–2010, ilmenee, että eräiden näiden vuosien osalta kyseinen laitos on käyttänyt enemmän sähköä kuin se on sitä tuottanut.
- 25 Deutsche Emissionshandelsstelle (Saksan päästökauppaviranomainen, jäljempänä DEHSt) jakoi 24.2.2014 tehdyllä päätöksellä ExxonMobilille maksutta 1 179 523 päästöoikeutta päästökauppakauden 2013–2020 osalta. Tämä jakaminen perustui osittain lämmön vertailuarvon ja osittain polttoaineen vertailuarvon soveltamiseen. Mainittujen päästöoikeuksien laskennassa otettiin huomioon myös se, että asianomaisella alalla oli olemassa hiilivuotoriski. DEHSt kieltäytyi sitä vastoin jakamasta ExxonMobilille maksutta lisäpäästöoikeuksia, joita tämä haki prosessipäästöjen perusteella. Samana päivänä tekemällään päätöksellä DEHSt peruutti jakopäätöksensä 1.1.2014 alkaen sen vuoksi, että ExxonMobil oli lopettanut toimintansa kyseisestä päivästä alkaen. Tätä peruuttamista ei ole riitautettu.
- 26 DEHSt hylkäsi 12.2.2016 tehdyllä päätöksellä ExxonMobilin tekemän oikaisuvaatimuksen siitä, että sen hakemus maksuttomasti tapahtuvasta lisäpäästöoikeuksien jakamisesta prosessipäästöjen perusteella vuodelle 2013 oli hylätty.
- 27 DEHSt:n tämän viimeksi mainitun päätöksen tueksi esittämistä perusteluista ilmenee, että mainittu hakemus päästöoikeuksien jakamisesta prosessipäästöjen perusteella koski maakaasuun luontaisen hiilidioksidin eli asetuksen N:o 601/2012 3 artiklan 40 alakohdassa tarkoitetun ”polttoaineeseen sisältyvän hiilidioksidin” päästöjä, jotka syntyvät Claus-laitteissa tapahtuvan prosessin (jäljempänä Claus-prosessi) päätteeksi. Claus-prosessi on eksoterminen kemiallinen reaktio, jossa rikkivety (H_2S) muunnetaan alkuaineeksi rikki. Tässä reaktiossa syntyvä lämpö otetaan talteen soodakattiloissa ennen kuin sitä käytetään kyseessä olevassa laitoksessa. Kyseisen lämmön käyttö on DEHSt:n mukaan

johtanut päästöoikeuksien jakamiseen maksutta soveltamalla lämmön vertailuarvoa. Claus-prosessin päätteeksi polttoaineeseen sisältyvä hiilidioksidi vapautuu ilmakehään poistoputkesta. Tässä prosessissa ei synny muuta hiilidioksidia kuin maakaasun luontaista hiilidioksidia.

- 28 DEHSt katsoi, että tällaisissa olosuhteissa päästöoikeuksia ei voitu jakaa maksutta ZuV 2020:n 2 §:n 29 kohdan b alakohdan ee alakohdassa, jolla päätöksen 2011/78 3 artiklan h alakohdan v alakohta on saatettu osaksi Saksan oikeutta, tarkoitetun ”prosessipäästöjen piiriin kuuluvan laitoksen osan” perusteella. DEHSt:n mielestä näissä säännöksissä säädetty edellytys, jonka mukaan päästöjen on synnyttävä hiiltä sisältävien raaka-aineiden käytöstä, ei ollut täyttynyt. Polttoaineeseen sisältyvän hiilidioksidin päästöt eivät näet perustu Claus-prosessiin, koska kyseinen hiilidioksidi ei osallistu kyseiselle prosessille ominaiseen kemialliseen reaktioon eikä ole edes tarpeen sitä varten. DEHSt:n mukaan pelkästään rikkivety on raaka-aine, jota käytetään rikin tuottamiseen, joten hiilidioksidia on pidettävä ainoastaan rikkivetyyn liittyvänä kaasuna.
- 29 ExxonMobil nosti 10.3.2016 DEHSt:n 12.2.2016 tekemästä päätöksestä kanteen ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa eli Verwaltungsgericht Berlinissä (Berliinin hallintotuomioistuin, Saksa).
- 30 ExxonMobil väittää kyseisessä kanteessa, että sillä on oikeus saada maksutta päästöoikeuksia vuodelle 2013 prosessipäästöjen piiriin kuuluvan laitoksen osan perusteella sen vuoksi, että rikin tuotannon yhteydessä syntyvät hiilidioksidipäästöt ovat seurausta hiiltä hiilidioksidin muodossa sisältävän raaka-aineen käytöstä. ExxonMobilin mukaan rikin tuotannossa ei käytetä raaka-aineena rikkivetyä erikseen tarkasteltuna vaan hapankaasua, joka sisältää rikkivedyn lisäksi metaania (CH₄), hiilidioksidia ja vesihöyryä. Jos tätä hapankaasua ei olisi käytetty Claus-prosessissa, polttoaineeseen sisältyvää, maakaasun luontaista hiilidioksidia ei olisi päässyt ilmakehään. Lisäksi hiilidioksidin eristäminen hapankaasusta kyseistä prosessia käyttäen on ollut välttämätöntä puhtaan rikin saamiseksi tästä kaasusta. Merkitystä ei ole sillä, että hiilidioksidia on heti alkuun raaka-aineessa eikä se osallistu kemialliseen reaktioon. Mainittuja hiilidioksidipäästöjä ei olisi myöskään voitu välttää polttoaineen vaihtamisella tai tehokkaammilla tekniikoilla.
- 31 ExxonMobil väittää lisäksi, ettei se, että päästöoikeuksia on jaettu maksutta soveltamalla lämmön vertailuarvoa kyseessä olevassa laitoksessa Claus-prosessille ominaisen kemiallisen reaktion sivuvaikutuksena tuotetun mitattavissa olevan lämmön osalta, ole esteenä haettujen lisäpäästöoikeuksien jakamiselle. Vaikka unionin tuomioistuin katsoi 8.9.2016 annetussa tuomiossa Borealis ym. (C-180/15, EU:C:2016:647), että tuotteen vertailuarvoon perustuva jakaminen on etusijalla niihin kolmeen tarkkailumenetelmään nähden, joita ovat lämmön vertailuarvoon, polttoaineen vertailuarvoon ja prosessipäästöihin perustuva päästöoikeuksien jakaminen, näiden kolmen menetelmän välillä ei ole minkäänlaista hierarkiaa.
- 32 DEHSt väittää ensimmäistä kertaa ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa, että rikin tuotanto ei ole päästöoikeuskaupan alaista toimintaa ja että kyseessä oleva laitos olisi luonnehdittava ”sähköntuottajaksi”, koska yhtäältä siinä on tuotettu sähköä ja sitä on myyty kolmansille osapuolille 31.12.2004 jälkeen ja toisaalta siinä on harjoitettu pelkästään TEHG:n liitteessä 1 olevan 2 osan 1–4 kohdassa tarkoitettua ”polttoaineiden polttamista”. DEHSt:n mukaan ExxonMobil on hakenut ja se on saanut sähköntuottajille tarkoitettuja päästöoikeuksia, minkä vuoksi päästöoikeuksien määrää on alennettu soveltamalla sähköntuottajia koskevaa lineaarista kerrointa TEHG:n 9 §:n 6 momentin mukaisesti. Päästöoikeuksien jakaminen maksutta sähköntuottajille on kuitenkin mahdollista vain direktiivin 2003/87 10 a artiklassa vahvistettuja edellytyksiä noudattaen.
- 33 DEHSt:n mielestä rikin kaltaista tuotetta, joka ei kuulu päästöoikeuskaupan alaan, ei voida ottaa tältä osin huomioon, sillä muutoin päästökauppajärjestelmän soveltamisalaa laajennetaan lainvastaisesti. ZuV 2020:n 2 §:n 29 kohdan b alakohdan mukainen prosessipäästöihin perustuva jako voidaan suorittaa vain, jos myös lämmön osalta tapahtuvaa jakoa koskevissa säännöissä säädetään päästöoikeuksien jakamisesta prosessipäästöjen osalta. Näin ei kuitenkaan ole käsiteltävässä

- tapauksessa. ExxonMobilin jakoa koskevasta hakemuksesta ilmenee lisäksi, että Claus-prosessiin perustuva kemiallinen reaktio ei aiheuta hiilidioksidipäästöjä. Kyseisessä prosessissa ei siten käytetä hiiltä sisältävää raaka-ainetta, koska hiili ei osallistu käytettyihin prosesseihin eikä reaktioon.
- 34 DEHSt kiistää lisäksi ExxonMobilin väitteen, jonka mukaan kyseessä olevat päästöt olivat väistämättömiä. Se väittää lisäksi, että jakotekijät ovat hierarkkisessa järjestyksessä siten, että ensimmäiseksi otetaan huomioon lämmön vertailuarvo, sen jälkeen polttoaineen vertailuarvo ja viimeiseksi prosessipäästöt.
- 35 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee aluksi, onko kyseessä oleva laitos luonnehdittava direktiivin 2003/87 3 artiklan u alakohdassa tarkoitetuksi ”sähkötuottajaksi”. Tällaisessa tapauksessa näet päästöoikeuksien jakaminen maksutta ExxonMobilille lämmön ja polttoaineen vertailuarvojen perusteella on lähtökohtaisesti lainvastaista. Näin on, koska sähkötuottajat voivat saada päästöoikeuksia maksutta ainoastaan direktiivin 2003/87 10 a artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa ja 10 a artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, jotka kattavat pääasiassa jätekaasujen polton, kaukolämmityksen ja tehokkaan yhteistuotannon. Claus-prosessi ei kuitenkaan kuulu minkään edellä mainitun tapauksen piiriin.
- 36 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että käsitettä ”sähkötuottaja” olisi tulkittava suppeasti, sillä direktiivin 2003/87 3 artiklan u alakohdan sanamuoto on soveltamisalaltaan laajempi kuin mitä kyseinen direktiivi on hengeltään ja tarkoitukseltaan. Nyt käsiteltävässä tapauksessa on lisäksi kyseenalaista, onko kyseessä olevassa laitoksessa tuotettu sähkö tarkoitettu kyseisessä säännöksessä tarkoitettulla tavalla ”myytäväksi kolmansille osapuolille”. Tämä sähkö on näet pääasiassa tarkoitettu kulutettavaksi kyseisessä laitoksessa, ja se johdetaan julkiseen verkkoon yksinomaan sähkön toimituksen takaamiseksi mainitun laitoksen toimintahäiriöiden varalta.
- 37 Kyseisen tuomioistuimen mukaan käsitteen ”sähkötuottaja” laaja tulkinta johtaisi siihen, että kyseessä olevan laitoksen kaltaista laitosta, joka luonnehditaan ”sähkötuottajaksi”, kohdellaan eri tavalla suhteessa sellaiseen laitokseen, joka tuottaa myös sähköä mutta jossa harjoitetaan TEHG:n liitteessä 1 olevan 2 osan 1–4 kohdassa tarkoitettua ”polttoaineiden polttamisen” lisäksi jotain muuta päästöoikeuskaupan alaista toimintaa, koska viimeksi mainittua laitosta ei luonnehdita ”sähkötuottajaksi”. Tällainen erilainen kohtelu olisi kuitenkin epäjohdonmukaista, sillä kumpikaan näistä laitoksista ei kuulu päätöksen 2011/278 johdanto-osan 31 perustelukappaleessa mainittuun perinteiseen sähkösektoriin.
- 38 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo siis, että käsitettä ”sähkötuottaja” on sovellettava pelkästään laitoksiin, jotka tuottavat ja myyvät sähköä kolmansille osapuolille ja jotka harjoittavat yksinomaan ”polttoaineiden polttoa” eivätkä mitään muuta toimintaa, riippumatta siitä, onko kyseinen toiminta mainittu TEHG:n liitteessä 1.
- 39 Jos kyseistä tulkintaa ei voida hyväksyä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee tämän jälkeen mahdollisuudesta poistaa direktiivistä 2003/87 aiheutuvat rajoitukset sähkötuottajille maksutta jaettavien päästöoikeuksien osalta päätöksen 2011/278 3 artiklan c alakohdassa olevan käsitteen ”lämmön vertailuarvon piiriin kuuluva laitoksen osa” määritelmän, johon ei sisälly tällaisia rajoituksia, perusteella.
- 40 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii lopuksi selvittämään, voivatko Claus-prosessista aiheutuvat päästöt johtaa päästöoikeuksien maksutta tapahtuvaan jakamiseen kyseisen päätöksen 3 artiklan h alakohdassa tarkoitettua ”prosessipäästöjen piiriin kuuluvan laitoksen osan” perusteella. Koska myös kyseisessä prosessissa syntyvän lämmön osalta voidaan todennäköisesti jakaa päästöoikeuksia lämmön vertailuarvon perusteella, kyseinen tuomioistuin pohtii, onko jompikumpi näistä jakotavoista etusijalla toiseen nähden.

41 Tässä tilanteessa Verwaltungsgericht Berlin päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko laitos, joka valmistaa tuotetta, jonka valmistus ei kuulu direktiivin [2003/87] liitteessä I mainittuihin toimintoihin (kuten tässä tapauksessa rikin valmistus), ja jossa harjoitetaan samalla päästöoikeusdirektiivin liitteen I mukaan päästökaupan alaista toimintaa ’polttoaineiden poltto laitoksissa, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 MW’, direktiivin [2003/87] 3 artiklan u alakohdassa tarkoitettu sähköntuottaja, jos tämän laitoksen sivurakennuksessa tuotetaan myös sähköä tätä laitosta varten ja (vähäinen) osuus tästä sähköstä johdetaan julkiseen sähköverkkoon vastiketta vastaan?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi:

Jos ensimmäisessä kysymyksessä kuvattu laitos on direktiivin [2003/87] 3 artiklan u alakohdassa tarkoitettu sähköntuottaja, voiko tämä laitos saada [päättöksen [2011/278] mukaisen päästöoikeuden lämmön osalta myös silloin, jos lämpö täyttää päätöksen [2011/278] 3 artiklan c alakohdan edellytykset mutta ei kuulu [direktiivin 2003/87] 10 a artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa [ja 10 a artiklan] 3 -- ja 4 kohdassa mainittuihin ryhmiin – lämpö, jota saadaan prosessikaasujen polttamisesta sähkön valmistamiseksi, kaukolämpö ja tehokas yhteistuotanto?

3) Jos [pääasian] kantajan laitoksessa tuotetun lämmön osalta voidaan myöntää päästöoikeuksia kahteen ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen annettavan vastauksen mukaan:

Kuuluuko hiilidioksidi, joka vapautetaan ilmakehään käsiteltäessä maakaasua (happaman kaasun muodossa) niin sanotussa Claus-prosessissa erottamalla maakaasun luontainen hiilidioksidi kaasuseoksesta, sellaisiin päästöihin, jotka syntyvät komission päätöksen [2011/278] 3 artiklan h alakohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettulla tavalla 3 artiklan h alakohdan v alakohdassa mainitussa prosessissa?

- a) Voivatko [päättöksen 2011/278] 3 artiklan h alakohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettut hiilidioksidipäästöt ’syntyä’ prosessissa, jossa raaka-aineen luontainen hiilidioksidi erotetaan fysikaalisesti kaasuseoksesta ja vapautetaan ilmakehään ilman että siinä yhteydessä suoritettavassa prosessissa syntyisi uutta hiilidioksidia, vai edellytetäänkö tässä säännöksessä pakottavasti, että ilmakehään vapautettava hiilidioksidi syntyy ensi kertaa prosessin tuloksena?
- b) ’Käytetäänkö’ hiiltä sisältävää raaka-ainetta [päättöksen 2011/278] 3 artiklan h alakohdan v alakohdassa tarkoitettulla tavalla, jos niin sanotussa Claus-prosessissa luontaisesti esiintyvää maakaasua käytetään rikin valmistuksessa ja siinä yhteydessä maakaasun luontainen hiilidioksidi vapautetaan ilmakehään ilman että maakaasun luontainen hiilidioksidi osallistuu prosessissa tapahtuvaan kemialliseen reaktioon, vai edellyttääkö käsite ’käyttö’ välttämättä sitä, että hiili on osallisena kemiallisessa reaktiossa tai on jopa siinä välttämätön?

4) Mikäli kolmanteen kysymykseen vastataan myöntävästi: Jos päästökaupan alainen laitos täyttää sekä edellytykset sille, että se voi muodostaa lämmön vertailuarvon piiriin kuuluvan laitoksen osan, että myös edellytykset sille, että se voi muodostaa prosessipäästöjen piiriin kuuluvan laitoksen osan, minkä vertailuarvon mukaan päästöoikeudet jaetaan maksutta? Meneekö päästöoikeus, joka perustuu lämmön vertailuarvoon, sellaisen päästöoikeuden edelle, joka perustuu prosessipäästöihin, vai onko prosessipäästöjä koskeva päästöoikeus erityisyytensä vuoksi ensisijainen lämmön vertailuarvoon ja polttoaineen vertailuarvoon nähden?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Alustavat huomautukset

- 42 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii kysymyksillään määrittämään lähinnä, onko, ja mahdollisesti missä määrin, kyseessä olevan laitoksen kaltaisella laitoksella, joka poistaa rikkiä maakaasusta ja ottaa sen talteen Claus-prosessissa, oikeus saada päästöoikeuksia maksutta näiden toimintojen yhteydessä päästetyn hiilidioksidin osalta vuosien 2013 ja 2020 välisellä päästökauppakaudella.
- 43 Nämä kysymykset perustuvat siten kyseisen tuomioistuimen ennakkoratkaisupyynnössä vahvistamaan oletukseen, jonka mukaan tällainen laitos kuuluu direktiivillä 2003/87 käyttöön otetun päästökauppajärjestelmän piiriin.
- 44 ExxonMobil ja komissio ovat kyseenalaistaneet tämän oletuksen unionin tuomioistuimessa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä ja väittäneet, että kyseessä olevan laitoksen kaltainen laitos ei kuulu päästökauppajärjestelmän piiriin siltä osin kuin sen päästämä hiilidioksidi on luontaista, koska kyseistä kasviuonekaasua on jo luonnostaan raaka-aineessa eli tässä tapauksessa hapankaasussa, jota kyseisen laitos käsittelee.
- 45 Jos näin on, on niin, kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 36 kohdassa todennut, että vastauksella esitettyihin kysymyksiin ei olisi merkitystä pääasian ratkaisemisen kannalta ja nyt käsiteltävä ennakkoratkaisupyynnö on siis hypoteettinen. Direktiivin 2003/87 2 artiklan mukaisesti näet pelkästään niille laitoksille, joiden toiminnot kuuluvat päästöoikeuksien kaupan järjestelmään, voidaan myöntää maksutta tällaisia päästöoikeuksia (tuomio 28.2.2018, Trinseo Deutschland, C-577/16, EU:C:2018:127, 68 kohta).
- 46 On siis tutkittava, kuuluuko pääasiassa kyseessä olevan laitoksen kaltainen laitos direktiivin 2003/87 soveltamisalaan ja näin ollen kyseisellä direktiivillä käyttöön otetun päästökauppajärjestelmän piiriin.
- 47 Tältä osin on huomautettava, että direktiivin 2003/87 2 artiklan 1 kohdan, jossa määritellään sen soveltamisala, mukaan kyseistä direktiiviä sovelletaan saman direktiivin liitteessä II lueteltuihin kasviuonekaasujen ”päästöihin”, joihin kuuluu mainitun direktiivin ”liitteessä I luetelluista toiminnoista aiheutuva” hiilidioksidi (ks. vastaavasti tuomio 28.7.2016, Vattenfall Europe Generation, C-457/15, EU:C:2016:613, 28 kohta; tuomio 28.2.2018, Trinseo Deutschland, C-577/16, EU:C:2018:127, 42, 45 ja 46 kohta sekä tuomio 17.5.2018, Evonik Degussa, C-229/17, EU:C:2018:323, 31 kohta); mainittuun liitteeseen I sisältyy muun muassa hiilidioksidipäästön perusteella polttoaineiden poltto laitoksissa, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 MW.
- 48 Direktiivin 2003/87 3 artiklan b alakohdassa säädetään, että ”päästöt” edellyttävät kyseistä direktiiviä sovellettaessa kasviuonekaasujen päästämistä jonkin laitoksen lähteistä ilman.
- 49 Nyt käsiteltävässä tapauksessa on kiistatonta, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen laitos harjoittaa direktiivin 2003/87 liitteessä I tarkoitettua toimintaa ”polttoaineiden poltto laitoksissa, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 MW”, koska sekä rikkivedyn lämpöhapetusreaktio Claus-prosessissa että Saksan hallituksen kirjallisissa huomautuksissaan ja suullisessa käsittelyssä mainitsema Claus-laitteista saatujen kaasujen myöhempi jälkipolttoprosessi ovat kyseisen direktiivin 3 artiklan t alakohdan valossa tällaista toimintaa.
- 50 Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevista tiedoista – joita yksikään huomautuksia esittänyt tai unionin tuomioistuimessa järjestettyyn suulliseen käsittelyyn osallistunut osapuoli ei ole kiistänyt – ilmenee lisäksi, että ”polttoaineiden poltto”, jota kyseessä olevassa laitoksessa harjoitetaan, aiheuttaa

”päästöjä” eli tässä tapauksessa direktiivin 2003/87 2 artiklan 1 kohdassa ja 3 artiklan b alakohdassa tarkoitettuja hiilidioksidipäästöjä, koska kyseinen laitos päästää mainittua kasvihuonekaasua ilmakehään siinä sijaitsevista laitteista.

- 51 Kuten ExxonMobil ja komissio ovat korostaneet, kyseisestä polttoaineiden poltosta näin pääsevä hiilidioksidi on tosin asetuksen N:o 601/2012 3 artiklan 40 alakohdassa tarkoitettua ”polttoaineeseen sisältyvää hiilidioksidia”, koska kyseistä kasvihuonekaasua on luontaisesti pääasiassa kyseessä olevan laitoksen käsittelemän happokaasun koostumuksessa.
- 52 Tällainen seikka ei kuitenkaan ole sellainen, että tällainen laitos jäisi sen johdosta direktiivin 2003/87 soveltamisalan ulkopuolelle.
- 53 Kuten tämän tuomion 47 kohdasta ilmenee ja kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksen 47 kohdassa todennut, direktiivin 2003/87 2 artiklan 1 kohdan – jonka sanamuoto on tältä osin yksiselitteinen – mukaan kyseistä direktiiviä sovelletaan näet saman direktiivin ”liitteessä I luetelluista toiminnoista aiheutuviin päästöihin”, eikä siinä missään tapauksessa edellytetä, että päästetty kasvihuonekaasu syntyy itsessään kyseisten toimintojen aikana. Myöskään mainitun direktiivin 3 artiklan t alakohdan perusteella käsite ”poltto” ei koske pelkästään hapettumisreaktioita, jotka synnyttävät itsessään kasvihuonekaasua.
- 54 Tätä tulkintaa tukevat asetuksessa N:o 601/2012 vahvistetut tarkkailua koskevat säännöt. Kyseisen asetuksen 48 artiklan 1 kohdassa säädetään näet nimenomaisesti, että kyseisen asetuksen 3 artiklan 40 alakohdassa määritelty polttoaineeseen sisältyvä hiilidioksidi on silloin, kun se sisältyy maakaasuun, sisällytettävä kyseisen polttoaineen päästökertoimeen.
- 55 Tällainen tulkinta on myös yhdenmukainen sen direktiivin 2003/87 tavoitteen kanssa, jona on sen 1 artiklan mukaan kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen sekä kustannustehokkaasti että taloudellisesti (ks. mm. tuomio 12.4.2018, PPC Power, C-302/17, EU:C:2018:245, 18 kohta ja tuomio 17.5.2018, Evonik Degussa, C-229/17, EU:C:2018:323, 41 kohta).
- 56 Kuten näet muun muassa mainitun direktiivin johdanto-osan kahdeksannesta perustelukappaleesta ilmenee, tämän tavoitteen toteuttaminen edellyttää, että järjestelmään sisällytetään toimintoja, joihin liittyy tiettyjä mahdollisuuksia kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen (tuomio 17.5.2018, Evonik Degussa, C-229/17, EU:C:2018:323, 42 kohta).
- 57 Unionin tuomioistuimessa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä käydyistä keskusteluista kuitenkin ilmenee, että vaikka hapankaasun koostumuksessa on hiilidioksidia, pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen laitoksen harjoittamaan polttoaineiden polttamiseen rikin poistamiseksi maakaasusta ja sen talteenottamiseksi Claus-prosessissa liittyy tietty mahdollisuus hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen, koska hiilidioksidipitoisuus hapankaasussa voi vaihdella esiintymien mukaan. Toisin kuin ExxonMobil väittää, tältä osin on merkityksetöntä, ettei kyseistä pitoisuutta voida järjestelmällisesti ennakoida.
- 58 Tästä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen laitos kuuluu direktiivin 2003/87 soveltamisalaan ja siis kyseisellä direktiivillä käyttöön otetun päästökauppajärjestelmän piiriin, eikä merkitystä ole sillä, onko kyseisen laitoksen toiminnasta syntyvää hiilidioksidia luontaisesti laitoksen käsittelemässä raaka-aineessa.
- 59 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin on siis vastattava.

Ensimmäinen kysymys

- 60 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 2003/87 3 artiklan u alakohtaa tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaista laitosta, joka tuottaa harjoittaessaan kyseisen direktiivin liitteessä I tarkoitettua toimintaa ”polttoaineiden poltto laitoksissa, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 MW”, sähköä, joka on olennaisilta osin tarkoitettu käytettäväksi sen omiin tarpeisiin, on pidettävä kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna ”sähköntuottajana”, kun tämä laitos yhtäältä harjoittaa samalla sellaista tuotteen valmistustoimintaa, joka ei kuulu kyseisen liitteen soveltamisalaan, ja toisaalta johtaa jatkuvasti vastiketta vastaan osan, joskin vähäisen, tuotetusta sähköstä julkiseen sähköverkkoon, johon mainitun laitoksen on oltava pysyvästi liitettynä teknisistä syistä.
- 61 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että tämä kysymys on esitetty sen määrittämiseksi, onko pääasiassa kyseessä olevalla laitoksella nyt käsiteltävässä tapauksessa oikeus saada maksutta päästöoikeuksia tästä polttoaineiden poltosta, jota harjoitetaan rikin poistamiseksi maakaasusta ja sen talteenottamiseksi Claus-prosessissa, syntyvien hiilidioksidipäästöjen perusteella.
- 62 Tältä osin on huomautettava, että direktiivillä 2003/87 otetaan käyttöön päästöoikeuksien kaupan järjestelmä, jolla pyritään ilmakehän kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen sellaiselle tasolle, että estetään ihmisen toiminnan vaaralliset vaikutukset ilmastolle, ja jonka perimmäinen tavoite on ympäristönsuojelu (ks. mm. tuomio 8.3.2017, ArcelorMittal Rodange et Schifflange, C-321/15, EU:C:2017:179, 24 kohta; tuomio 22.2.2018, INEOS Köln, C-572/16, EU:C:2018:100, 26 kohta ja tuomio 28.2.2018, Trinseo Deutschland, C-577/16, EU:C:2018:127, 39 kohta).
- 63 Kyseinen järjestelmä perustuu taloudelliseen logiikkaan, jolla kannustetaan kaikkia järjestelmään osallistuvia siihen, että niiden kasvihuonekaasupäästöt alittaisivat niille alun perin myönnettyt päästöoikeudet, jotta ylijäämä voitaisiin siirtää toiselle, jaetut päästöoikeudet ylittävän päästömäärän tuottaneelle osallistujalle (ks. mm. tuomio 8.3.2017, ArcelorMittal Rodange ja Schifflange, C-321/15, EU:C:2017:179, 22 kohta; tuomio 22.2.2018, INEOS Köln, C-572/16, EU:C:2018:100, 27 kohta ja tuomio 28.2.2018, Trinseo Deutschland, C-577/16, EU:C:2018:127, 40 kohta).
- 64 Direktiivin 2003/87 tarkoituksena on näin vähentää unionin kasvihuonekaasupäästöjä kustannustehokkaasti vuoteen 2020 mennessä vähintään 20 prosenttia niiden vuoden 1990 tasoon verrattuna (tuomio 8.9.2016, E.ON Kraftwerke, C-461/15, EU:C:2016:648, 23 kohta; tuomio 22.2.2018, INEOS Köln, C-572/16, EU:C:2018:100, 28 kohta ja tuomio 28.2.2018, Trinseo Deutschland, C-577/16, EU:C:2018:127, 41 kohta).
- 65 Tässä tarkoituksessa direktiivin 2003/87 10 a artiklassa otetaan käyttöön siirtymäjärjestelmä, jossa säädetään – jotta vältetään yritysten kilpailukyvyyn menettäminen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän perustamisen vuoksi (ks. vastaavasti mm. tuomio 26.2.2015, ŠKO-Energo, C-43/14, EU:C:2015:120, 28 kohta ja tuomio 12.4.2018, PPC Power, C-302/17, EU:C:2018:245, 20 kohta) – tietyillä aloilla toimintaansa harjoittavien laitosten osalta päästöoikeuksien jakamisesta maksutta siten, että niiden määrää vähennetään kyseisen säännöksen 11 kohdan mukaan vuosien 2013 ja 2020 välisen ajanjakson aikana vaiheittain siten, että näiden maksuttomien päästöoikeuksien jakaminen pystytään lopettamaan kokonaan vuoteen 2027 mennessä (tuomio 8.9.2016, E.ON Kraftwerke, C-461/15, EU:C:2016:648, 24 kohta; tuomio 26.10.2016, Yara Suomi ym., C-506/14, EU:C:2016:799, 46 kohta; tuomio 22.2.2018, INEOS Köln, C-572/16, EU:C:2018:100, 29 kohta ja tuomio 28.2.2018, Trinseo Deutschland, C-577/16, EU:C:2018:127, 67 kohta).
- 66 Kuten muun muassa direktiivin 2003/87 10 artiklan 1 kohdasta ja direktiivin 2009/29 johdanto-osan 15 perustelukappaleesta ilmenee, on niin, että jotta kasvihuonekaasupäästöjä voidaan vähentää, päästöoikeuksien jakamisen on siis vähitellen perustuttava yksinomaan niiden huutokauppaamista koskevaan periaatteeseen, sillä tätä pidetään unionin lainsäätäjän mukaan yleensä taloudellisesti tehokkaimpana järjestelmänä.

- 67 Direktiivin 2003/87 10 a artiklan 3 kohdan mukaan päästöoikeuksia ei voida jakaa maksutta ”sähkötuottajille”, jolleivät ne täytä kyseisen artiklan 4 ja 8 kohdassa tarkoitettuja edellytyksiä; 4 kohta koskee kaukolämpöpalveluihin tarkoitettua tai direktiivissä 2004/8 määritellyllä tehokkaalla yhteistuotannolla tapahtuvan lämmön tai jäähdytyksen tuotantoa ja 8 kohta uusia osallistujia. Lisäksi sovelletaan direktiivin 2003/87 10 a artiklan 3 kohtaa, jollei kyseisen direktiivin 10 c artiklan, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat myöntää maksutta jaettavia päästöoikeuksia sähköntuotannon uudistamiseksi, soveltamisesta muuta johdu.
- 68 Tämän johdosta päästöoikeuksien huutokauppaamisesta on tullut vuodesta 2013 lähtien sähköntuottajille vakiokäytäntö, kuten direktiivin 2009/29 johdanto-osan 15 ja 19 perustelukappaleessa ilmaistusta unionin lainsäätäjän tahdosta ilmenee (ks. vastaavasti tuomio 17.10.2013, Iberdrola ym., C-566/11, C-567/11, C-580/11, C-591/11, C-620/11 ja C-640/11, EU:C:2013:660, 40 kohta ja tuomio 28.4.2016, Borealis Polyolefine ym., C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ja C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, 82 kohta).
- 69 Sen määrittämiseksi, missä määrin pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselta laitokselta on otettu pois oikeus saada päästöoikeuksia maksutta direktiivin 2003/87 10 a artiklan 3 kohdan nojalla, on siis tutkittava, onko tätä laitosta pidettävä kyseisessä direktiivissä tarkoitettuna ”sähköntuottajana”.
- 70 Tältä osin on korostettava, että direktiivin 2003/87 10 a artiklan 3 kohdassa tarkoitettu käsite ”sähköntuottaja” on määritelty kyseisen direktiivin 3 artiklan u alakohdassa.
- 71 On kuitenkin huomautettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkinnassa on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös asiayhteys ja sillä säännöstöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännös tai määräys on (ks. mm. tuomio 31.5.2018, Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ym., C-542/16, EU:C:2018:369, 39 kohta).
- 72 Direktiivin 2003/87 3 artiklan u alakohdasta ilmenee, että laitos, joka yhtäältä on tuottanut sähköä ”myytäväksi kolmansille osapuolille” tietyinä ajankohtana 1.1.2005 alkaen ja jossa toisaalta ei suoriteta muuta mainitun direktiivin liitteessä I lueteltua toimintaa kuin polttoaineiden polttoa ja jonka nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 MW, on katsottava ”sähköntuottajaksi” (ks. vastaavasti tuomio 8.9.2016, Borealis ym., C-180/15, EU:C:2016:647, 33 kohta ja tuomio 26.10.2016, Yara Suomi ym., C-506/14, EU:C:2016:799, 23 kohta).
- 73 On selvää, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen laitos täyttää tämän toisen edellytyksen. Kuten tämän tuomion 49 kohdassa on näet jo huomautettu, kyseisessä laitoksessa harjoitetaan mainitussa liitteessä I tarkoitettua ”polttoaineen polttoa”. Kuten ensimmäisen kysymyksen itse sanamuodosta ilmenee, siinä ei harjoiteta myöskään mitään muuta kyseisessä liitteessä tarkoitettua toimintaa. Niiden toimintojen luetteloon, jotka siinä mainitaan, ei näet sisälly rikin tuotanto eikä myöskään maakaasun käsittely.
- 74 Ensimmäisestä direktiivin 2003/87 3 artiklan u alakohdassa säädetyistä edellytyksistä eli sähkön tuottamisesta ”myytäväksi kolmansille osapuolille” on todettava, että ensimmäisen kysymyksen sanamuodosta ilmenee selvästi myös, että pääasiassa kyseessä oleva laitos täyttää niin ikään tämän edellytyksen, koska se johtaa osan siitä sähköstä, jonka se tuottaa omiin tarpeisiinsa, jatkuvasti vastiketta vastaan julkiseen sähköverkkoon.
- 75 Käsiteltävässä tapauksessa tosin vain hyvin pieni osa tästä sähköntuotannosta myydään kolmansille osapuolille, koska kyseisen sähkön johtaminen julkiseen sähköverkkoon on perusteltua teknisistä syistä, jotta kyseessä olevalle laitokselle voidaan taata sähkön jatkuva syöttäminen siinä tapauksessa, että Claus-laitteet eivät toimi.

- 76 Direktiivin 2003/87 3 artiklan u alakohdan sanamuodosta ei kuitenkaan ilmene, että jotta laitosta voidaan pitää ”sähkötuottajana”, sen tuottama sähkö olisi käytettävä yksinomaan tai pääasiallisesti toimituksiin kolmansille osapuolille.
- 77 Tältä osin on erityisesti huomautettava, että kyseisen säännöksen mukaan sähköntuottajan asema ei edellytä minkään sähköntuotannon kynnysarvon ylittymistä, koska kyseisen aseman saaminen ei myöskään riipu, kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 58 kohdassa todennut, myydyn sähkön määrän ja asianomaisen tuottajan omiin tarpeisiin tuottaman sähkön määrän välisen suhteen ajallisesta vaihtelusta.
- 78 Pääasiassa kyseessä olevan laitoksen kaltaisen laitoksen on tämän johdosta katsottava, vaikka pääosa sen tuottamasta sähköstä on tarkoitettu sen omiin tarpeisiin, täyttävän myös direktiivin 2003/87 3 artiklan u alakohdassa säädetyn ensimmäisen edellytyksen siltä osin kuin se on myynyt osan, vaikkakin hyvin pienen osan, tuottamastaan sähköstä kolmansille osapuolille johtamalla kyseisen osan sähköstä jatkuvasti julkiseen sähköverkkoon vastiketta vastaan.
- 79 Direktiivin 2003/87 3 artiklan u alakohdan itse sanamuodosta seuraa siten, että pääasiassa kyseessä olevan laitoksen kaltainen laitos on luonnehdittava kyseisessä säännöksessä tarkoitetuksi ”sähköntuottajaksi”, koska se harjoittaa ainoana direktiivin 2003/87 liitteen I piiriin kuuluvana toimintanaan ”polttoaineiden poltto[a] laitoksissa, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 MW”, ja koska se myy osan tuottamastaan sähköstä kolmansille osapuolille.
- 80 Tätä tulkintaa tukee direktiivillä 2003/87 tavoiteltu päämäärä ja sen yleinen rakenne.
- 81 Kuten ExxonMobil on kirjallisissa huomautuksissaan korostanut, pitää tosin paikkansa, että jäsenvaltioille direktiivin 2003/87 10 a artiklan 3 kohdassa asetettu lähtökohtainen kieltä jakaa päästöoikeuksia maksutta on otettu käyttöön, kuten direktiivin 2009/29 johdanto-osan 15 ja 19 perustelukappaleesta ilmenee, sen mahdollisuuden lopettamiseksi, joka sähköntuottajilla on ollut vuoteen 2013 saakka saada ansiottomia tuloja vyöryttämällä riittävän kilpailupaineen puuttuessa maksuttomien päästöoikeuksien arvo kuluttajan maksamaan sähkön hintaan (ks. vastaavasti tuomio 17.10.2013, Iberdrola ym., C-566/11, C-567/11, C-580/11, C-591/11, C-620/11 ja C-640/11, EU:C:2013:660, 40 kohta).
- 82 Aluksi on kuitenkin huomautettava, että – kuten tämän tuomion 65 ja 66 kohdasta jo ilmenee – direktiivin 2003/87 10 a artiklassa säädetty maksutta tapahtuva päästöoikeuksien jako on osa siirtymäsääntöjen erityisjärjestelmää, jolla poiketaan periaatteesta, jonka mukaan päästöoikeudet on jaettava kyseisen direktiivin 10 artiklassa käyttöön otettua huutokauppamekanismia noudattaen (ks. vastaavasti tuomio 18.1.2018, INEOS, C-58/17, EU:C:2018:19, 36 kohta).
- 83 Direktiivin 2003/87 10 a artiklan 3 kohdassa vahvistettua sääntöä ei siis voida tulkita suppeasti siltä osin kuin se johtaa päästöoikeuksien jakamiseen kyseisen direktiivin 3 artiklan u alakohdassa tarkoitetuille ”sähköntuottajille” lähtökohtaisesti tällaista huutokauppamekanismia noudattaen siten, ettei maksutta tapahtuva päästöoikeuksien jako ole mahdollista. Näissä olosuhteissa kyseisen direktiivin 3 artiklan u alakohdassa olevaa käsitettä ”sähköntuottaja” on tulkittava laajasti.
- 84 Lisäksi on huomautettava, että direktiivin 2003/87 10 a artiklan 1, 3 ja 5 kohdassa vahvistetaan kahtiajako, johon kyseisen direktiivin säännökset perustuvat ja jossa kyseisen artiklan 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvat laitokset, joita ovat muun muassa kyseisen direktiivin 3 artiklan u alakohdassa tarkoitettut ”sähköntuottajat”, erotetaan muista kasvihuonekaasupäästöjä synnyttävistä laitoksista, joista käytetään yleisesti nimitystä ”teollisuuslaitokset” (ks. vastaavasti tuomio 28.4.2016, Borealis Polyolefine ym., C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ja C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, 70 kohta ja tuomio 28.7.2016, Vattenfall Europe Generation, C-457/15, EU:C:2016:613, 40 ja 41 kohta).

- 85 Kyseinen eron tekeminen direktiivin 2003/87 3 artiklan u alakohdassa tarkoitetun käsitteen ”sähkötuottaja” piiriin kuuluvien laitosten ja muiden kasvihuonepäästöjä aiheuttavien laitosten välillä vaikuttaa suoraan sen kyseisen direktiivin 10 a artiklan 5 kohdassa säädetyn ”yhtenäisen monialaisen korjauskertoimen” laskentaan, jonka soveltamiseen jäsenvaltioiden laskemaan maksutta jaettujen päästöoikeuksien alustavaan vuotuisen määrään perustuu näiden päästöoikeuksien lopullinen vuotuinen määrä, joka jäsenvaltioiden on myönnettävä teollisuuslaitoksille, jotka ovat oikeutettuja saamaan näitä päästöoikeuksia (ks. vastaavasti tuomio 28.4.2016, Borealis Polyolefine ym., C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ja C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, 71 kohta).
- 86 Direktiivin 2003/87 10 a artiklan 5 kohdan mukaan on näet niin, että siltä osin kuin laitoksille, jotka eivät kuulu kyseisen direktiivin 10 a artiklan 3 kohdan soveltamisalaan, maksutta jaettujen päästöoikeuksien alustava määrä ylittää tuon saman artiklan 5 kohdassa tarkoitettua vuotuista enimmäismäärää vastaavan teollisuudelle asetetun ylärajan, jäsenvaltioiden on vähennettävä suhteellisesti tuota väliaikaista määrää soveltamalla kyseisessä säännöksessä säädettyä ”yhtenäistä monialaista korjauskerrointa”, joka vastaa mainitun väliaikaisen määrän ja kyseisen ylärajan välistä suhdetta (ks. vastaavasti tuomio 28.4.2016, Borealis Polyolefine ym., C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ja C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, 62 ja 63 kohta sekä tuomio 22.2.2018, INEOS Köln, C-572/16, EU:C:2018:100, 37 kohta).
- 87 Kuten direktiivin 2003/87 10 a artiklan 5 kohdan nimenomaisesta sanamuodosta ilmenee, sähkötuottajien aiheuttamia päästöjä ei oteta huomioon kyseisen tekijän laskemiseksi, koska nämä päästöt on jätetty kyseisessä säännöksessä, joka koskee vain ”mui[den] kuin [kyseisen artiklan] 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvi[en] laito[sten]” päästöjä, määrittelyyn päästöoikeuksien vuosittaisen enimmäismäärän ulkopuolelle (ks. vastaavasti tuomio 28.4.2016, Borealis Polyolefine ym., C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ja C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, 64, 68, 72, 74, 75 ja 83 kohta sekä tuomio 26.10.2016, Yara Suomi ym., C-506/14, EU:C:2016:799, 24, 26 ja 32 kohta).
- 88 Jos direktiivin 2003/87 3 artiklan u alakohdassa tarkoitetun ”sähkötuottajan” aseman olisi tarkoitus riippua siitä, kuuluuko laitoksessa harjoitettu sähkön myynti sen pääasiallisen toiminnan vai sen oheistoiminnan piiriin, laitoksille, jotka ovat oikeutettuja saamaan maksutta päästöoikeuksia, maksutta jaettavien päästöoikeuksien lopullisen määrän määrittäminen perustuisi siis silloin, kun unionin lainsäätäjä ei ole säätänyt mistään ylärajasta, sellaisiin kriteereihin, joiden sisältö ei ole riittävän selkeä ja ennakoitavissa ja jotka saattavat näin ollen heikentää oikeusvarmuutta, koska jaetut päästöoikeudet saatettaisiin kyseenalaistaa niiden johdosta myöhemmin.
- 89 ExxonMobil väittää kuitenkin, että tämä tulkinta on vastoin yhdenvertaisen kohtelun yleistä periaatetta, koska se johtaa siihen, että laitosta, jossa harjoitetaan, kuten pääasiassa kyseessä olevassa laitoksessa, ainoana direktiivin 2003/87 liitteen I piiriin kuuluvana toimintana ”polttoaineiden poltto[a] laitoksissa, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 MW”, ja laitosta, jossa harjoitetaan samanaikaisesti tätä toimintaa ja jotain muuta kyseisessä liitteessä tarkoitettua toimintaa, kohdellaan eri tavalla.
- 90 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhdenvertaisen kohtelun periaate edellyttää unionin oikeuden yleisenä periaatteena, että toisiinsa rinnastettavia tilanteita ei kohdella eri tavalla eikä erilaisia tilanteita kohdella samalla tavalla, ellei tällaista kohtelua voida objektiivisesti perustella (ks. mm. tuomio 16.12.2008, Arcelor Atlantique et Lorraine ym., C-127/07, EU:C:2008:728, 23 kohta ja tuomio 29.3.2012, komissio v. Viro, C-505/09 P, EU:C:2012:179, 64 kohta).
- 91 On kuitenkin todettava, että sähköä tuottavat laitokset, jotka harjoittavat ainoana direktiivin 2003/87 liitteen I piiriin kuuluvana toimintana ”polttoaineiden poltto[a] – – [ja] joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 MW”, eivät ole päästökauppajärjestelmän kannalta katsoen tilanteessa, joka voidaan rinnastaa tilanteeseen, jossa ovat sellaiset sähköä tuottavat laitokset, jotka harjoittavat kyseisen polttoaineiden polton lisäksi yhtä tai useampaa muuta kyseisessä liitteessä tarkoitettua toimintaa.

- 92 Kuten tämän tuomion 58 kohdasta ilmenee, pääasiassa kyseessä olevan laitoksen kaltainen laitos kuuluu näet kyseisen direktiivin soveltamisalaan ainoastaan tällaisesta polttoaineiden poltosta syntyvien hiilidioksidipäästöjen osalta. Siihen sovelletaan siis päästökauppajärjestelmää ainoastaan kyseisen toiminnan osalta muttei niiden muiden toimintojen osalta, joita ei ole mainittu mainitun direktiivin liitteessä I. Laitoksessa, jossa harjoitetaan sekä polttoaineiden polttoa että yhtä tai useampaa kyseisessä liitteessä tarkoitettua muuta toimintaa, sovelletaan sitä vastoin tätä päästökauppajärjestelmää kaikkien sen hiilidioksidipäästöjä aiheuttavien toimintojen osalta. Vaikka näissä kummassakin laitostyyppissä tuotetaan sähköä, tämä viimeksi mainitun tyyppinen laitos, joka kuuluu mainitun järjestelmän piiriin kaikkien tällaisista toiminnoista aiheutuvien hiilidioksidipäästöjensä osalta, on oikeutettu saamaan maksutta päästöoikeuksia näiden päästöjen osalta, toisin kuin ensimmäiseksi mainitun tyyppinen laitos, joka kuuluu tuon saman järjestelmän piiriin vain pelkkien polttoaineiden poltosta aiheutuvien hiilidioksidipäästöjensä osalta ja joka ei tästä syystä voi saada tällaisia päästöoikeuksia.
- 93 Toisin kuin ExxonMobil väittää, tällainen direktiivin 2003/87 3 artiklan u alakohdan tulkinta ei lopuksi ole ristiriidassa sen kanssa, että luettelon laatimisesta direktiivin 2003/87 nojalla niistä toimialoista ja toimialojen osista, joiden katsotaan olevan alttiita merkittävälle hiilivuodon riskille, 24.12.2009 annetun komission päätöksen 2010/2/EU (EUVL 2010, L 1, s. 10) liitteessä olevassa 1.4 kohdassa kyseiseen luetteluun on lisätty maakaasun tuotanto.
- 94 Yhtäältä näet, kuten direktiivin 2003/87 10 a artiklan 12 kohdasta ilmenee, jonkin toimialan tai toimialan osan mainittuun luetteluun sisällyttämisen tarkoituksena ei ole millään tavalla poiketa kyseisen artiklan 3 kohdasta, vaan siitä seuraa ainoastaan, että vuosien 2013 ja 2020 välisen päästökaupunkauden osalta sellaisilla toimialoilla tai sellaisten toimialojen osilla toimiville laitoksille, jotka ovat alttiita merkittävälle hiilivuotoriskille, jaetaan maksutta päästöoikeuksia 100 prosenttia mainitun artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden mukaisesti määritellystä määrästä (ks. vastaavasti tuomio 26.10.2016, Yara Suomi ym., C-506/14, EU:C:2016:799, 47 kohta).
- 95 Toisaalta on korostettava – kuten julkisasiamies on tehnyt ratkaisuehdotuksensa 83 kohdassa –, että jonkin toimialan tai toimialan osan sisällyttäminen mainittuun luetteluun merkitsee, kuten direktiivin 2003/87 10 a artiklan 14 kohdasta ilmenee, että sitä, ettei päästöoikeuksien kustannuksia ole mahdollista siirtää hintoihin, ei ole osoitettu, kuten ExxonMobil ehdottaa, kunkin asianomaisella toimialalla tai toimialan osalla toimivan laitoksen osalta vaan sellaisen kokonaisarviointin johdosta, jonka komissio suorittaa kaikista kyseisellä toimialalla tai toimialan osalla toimivien laitosten toiminnoista unionin tasolla.
- 96 Ensimmäiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että direktiivin 2003/87 3 artiklan u alakohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaista laitosta, joka tuottaa harjoittaessaan kyseisen direktiivin liitteessä I tarkoitettua toimintaa ”polttoaineiden poltto laitoksissa, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 MW”, sähköä, joka on olennaisilta osin tarkoitettu käytettäväksi sen omiin tarpeisiin, on pidettävä kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna ”sähköntuottajana”, kun tämä laitos yhtäältä harjoittaa samanaikaisesti sellaista tuotteen valmistustoimintaa, joka ei kuulu kyseisen liitteen soveltamisalaan, ja toisaalta johtaa jatkuvasti vastiketta vastaan osan, vaikka vähäisenkin, tuotetusta sähköstä julkiseen sähköverkkoon, johon mainitun laitoksen on oltava pysyvästi liitettyä teknisistä syistä.

Toinen kysymys

- 97 Toisella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien tiedustele lähinnä, onko päätöksen 2011/278 3 artiklan c alakohtaa tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisella laitoksella on siltä osin kuin sitä on pidettävä direktiivin 2003/87 3 artiklan u alakohdassa tarkoitettuna ”sähköntuottajana” oikeus saada päästöoikeuksia maksutta harjoittamansa kyseisen direktiivin

liitteessä I tarkoitetun toiminnan ”polttoaineiden poltto laitoksissa, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 MW”, yhteydessä tuotetun lämmön osalta, kun tätä lämpöä käytetään muuhun tarkoitukseen kuin sähköntuotantoon.

- 98 Aluksi on huomautettava, että tämä kysymys perustuu ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen omasta aloitteesta tekemään arviointiin, sillä pääasian osapuolet eivät ole kiistäneet ExxonMobilille sen polttoaineiden polttotoiminnan yhteydessä tuotetun lämmön perusteella maksutta jaettujen päästöoikeuksien oikeellisuutta.
- 99 Ennakkoratkaisupyynnöstä näyttää ilmenevän, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi kansallisen oikeuden nojalla ja kyseisen arvioinnin yhteydessä todeta kaikki ExxonMobilille maksutta jaetut päästöoikeudet lainvastaisiksi.
- 100 Tämän perusteella ja kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, mainitulla kysymyksellä pyritään määrittämään, voiko kyseessä oleva laitos saada nyt käsiteltävässä tapauksessa maksutta päästöoikeuksia, koska siinä harjoitettu polttoaineiden poltto johtaa paitsi sähkön myös ja olennaisilta osin lämmön tuotantoon Claus-prosessille ominaisen kemiallisen reaktion vaikutuksesta; kyseisessä laitoksessa lämpö otetaan talteen sen rikin poistamisesta maakaasusta ja rikin talteen ottamisesta kyseisessä prosessissa muodostuvaa toimintaa varten.
- 101 On huomautettava, että komissio on direktiivin 2003/87 10 a artiklan 1 kohdan mukaisesti vahvistanut päätöksessään 2011/278 unionin tasolla tätä päästöoikeuksien maksutonta jakoa koskevat yhdenmukaistetut säännöt. Nämä yhdenmukaistetut säännöt konkretisoivat olennaisen vaatimuksen siitä, että kilpailun vääristyminen sisämarkkinoilla on saatettava mahdollisimman vähiin (tuomio 22.6.2016, DK Recycling und Roheisen v. komissio, C-540/14 P, EU:C:2016:469, 53 kohta; tuomio 18.1.2018, INEOS, C-58/17, EU:C:2018:19, 26 kohta ja tuomio 22.2.2018, INEOS Köln, C-572/16, EU:C:2018:100, 30 kohta).
- 102 Komissio määrittää siten direktiivin 2003/87 10 a artiklan 2 kohdan nojalla tässä yhteydessä vertailuarvoja yksittäisillä toimialoilla tai toimialojen osilla (ks. vastaavasti tuomio 8.9.2016, Borealis ym., C-180/15, EU:C:2016:647, 60 kohta ja tuomio 18.1.2018, INEOS, C-58/17, EU:C:2018:19, 27 kohta).
- 103 Päätöksen 2011/278 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään juuri tässä yhteydessä, että jäsenvaltiot laskevat maksutta jaettavien päästöoikeuksien alustavan vuotuisen määrän kertomalla kyseiset vertailuarvot kunkin laitoksen osan historiallisella tuotantotasolla. Tätä varten niiden on erotettava kyseisen päätöksen 6 artiklan mukaisesti laitoksen osat toisistaan niiden toiminnan perusteella, jotta voidaan määrittää, onko sovellettava ”tuotteen vertailuarvoa”, ”lämmön vertailuarvoa” vai ”polttoaineen vertailuarvoa” taikka erityistä tekijää, joka koskee ”prosessipäästöjen piiriin kuuluvia laitoksen osia” (tuomio 8.9.2016, Borealis ym., C-180/15, EU:C:2016:647, 61 kohta ja tuomio 18.1.2018, INEOS, C-58/17, EU:C:2018:19, 28 kohta).
- 104 Unionin tuomioistuin on tältä osin jo huomauttanut, että päätöksen 2011/278 3 artiklaan sisältyvät tuotteen vertailuarvon piiriin kuuluvan laitoksen osan, lämmön vertailuarvon piiriin kuuluvan laitoksen osan, polttoaineen vertailuarvon piiriin kuuluvan laitoksen osan ja prosessipäästöjen piiriin kuuluvan laitoksen osan määritelmät ovat toisensa pois sulkevia (tuomio 8.9.2016, Borealis ym., C-180/15, EU:C:2016:647, 62 kohta ja tuomio 18.1.2018, INEOS, C-58/17, EU:C:2018:19, 29 kohta).
- 105 Päätöksen 2011/278 3 artiklan c alakohdassa määritellään lämmön vertailuarvon piiriin kuuluvat laitoksen osat siten, että niillä tarkoitetaan tuotteen vertailuarvon piiriin kuuluvaan laitoksen osaan kuulumattomia panoksia ja tuotoksia sekä niihin liittyviä päästöjä, jotka liittyvät mitattavissa olevan lämmön tuotantoon tai sen tuontiin unionin järjestelmään kuuluvasta laitoksesta tai muusta yksiköstä taikka niihin molempiin. Kyseisessä säännöksessä täsmennetään, että tämä lämpö on muun muassa

- käytettävä tuotteiden tuotantoon tai vietävä laitokseen tai muuhun yksikköön, joka ei kuulu unionin järjestelmään, lukuun ottamatta vientiä sähköntuotantoa varten (tuomio 8.9.2016, Borealis ym., C-180/15, EU:C:2016:647, 64 ja 116 kohta).
- 106 Päätöksen 2011/278 3 artiklan c alakohdan nimenomaisesta sanamuodosta siis ilmenee, että kyseisessä säännöksessä kielletään päästöoikeuksien jakaminen maksutta sähköntuotantoa varten tuotetusta lämmöstä.
- 107 Kyseisellä säännöksellä pannaan siten täytäntöön, kuten ExxonMobil on kirjallisissa huomautuksissaan perustellusti huomauttanut, direktiivin 2003/87 10 a artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan toinen virke ja 10 a artiklan 7 kohdan kolmas alakohta, joissa suljetaan pois päästöoikeuksien jakaminen maksutta sähköntuotantoa varten, lukuun ottamatta yhtäältä sen kyseisen direktiivin 10 c artiklan piiriin kuuluvia tapauksia, kun siinä jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus jakaa maksutta oikeuksia sähköntuotannon uudistamiseksi, ja toisaalta prosessikaasuista tuotettua sähköä (ks. vastaavasti tuomio 26.7.2017, ArcelorMittal Atlantique et Lorraine, C-80/16, EU:C:2017:588, 20 kohta).
- 108 Kuten toisen kysymyksen itse sanamuodosta ilmenee, kyseessä oleva laitos ei kuitenkaan pyri saamaan maksutta päästöoikeuksia sähköntuotannon vaan mitattavissa olevan lämmön tuotannon osalta.
- 109 Tältä osin on todettava, että päätöksen 2011/278 3 artiklan c alakohdassa ei nimenomaisesti suljeta pois päästöoikeuksien jakamista maksutta sähköntuottajien muihin tarkoituksiin kuin sähköntuotantoa varten tuottaman lämmön osalta.
- 110 On kuitenkin huomautettava, että ensimmäiseen kysymykseen esitetystä vastauksesta ilmenee, että direktiivin 2003/87 10 a artiklan 3 kohdassa, luettuna yhdessä kyseisen direktiivin 3 artiklan u alakohdan kanssa, suljetaan pois päästöoikeuksien jakaminen maksutta sähköntuottajille, jolleivät nämä täytä kyseisen artiklan 4 ja 8 kohdassa tarkoitettuja edellytyksiä, jotka koskevat kaukolämpöpalveluihin tarkoitettua tai direktiivissä 2004/8 määritellyllä tehokkaalla yhteistuotannolla saadun lämmön tai jäähdytyksen tuotantoa sekä uusia osallistujia, ja jollei mainitun direktiivin 10 c artiklassa tarkoitetuista tapauksista muuta johdu. On kuitenkin selvää, että kyseessä oleva laitos ei täytä direktiivin 2003/87 10 a artiklan 4 ja 8 kohdassa tarkoitettuja edellytyksiä ja että Saksan liittotasavalta ei ole käyttänyt kyseisen direktiivin 10 c artiklassa annettua mahdollisuutta.
- 111 Direktiivin 2003/87 10 a artiklan 3 kohdassa vahvistetaan siten siltä osin kuin siinä kielletään, jollei muissa säännöksissä säädetyistä säännöistä muuta johdu, jakamista päästöoikeuksia maksutta sähköntuottajille, pääsääntö (ks. vastaavasti tuomio 28.4.2016, Borealis Polyolefine ym., C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ja C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, 66 kohta).
- 112 Kuten unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, päätöstä 2011/278 on kuitenkin tulkittava kyseisen direktiivin säännösten mukaisesti (ks. vastaavasti tuomio 19.1.2017, Schaefer Kalk, C-460/15, EU:C:2017:29, 40–42 kohta; tuomio 28.2.2018, Trinseo Deutschland, C-577/16, EU:C:2018:127, 68 kohta ja tuomio 17.5.2018, Evonik Degussa, C-229/17, EU:C:2018:323, 29 kohta).
- 113 Tästä seuraa, että laitos, jota on pidettävä direktiivin 2003/87 3 artiklan u alakohdassa tarkoitettuna ”sähköntuottajana”, voi saada päästöoikeuksia maksutta kyseisessä laitoksessa tuotetun lämmön osalta päätöksen 2011/278 3 artiklan c alakohdassa tarkoitettua ”lämmön vertailuarvon piiriin kuuluvan laitoksen osan” perusteella vain kyseisen direktiivin 10 a artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan sekä 4 ja 8 kohdan edellytysten mukaisesti.
- 114 Tältä osin ei voida väittää, että direktiivin 2003/87 10 a artiklan 3 kohdassa kielletään, jolleivät kyseisen artiklan 4 ja 8 kohdassa säädetyt edellytykset täyty, päästöoikeuksien jakaminen maksutta sähköntuottajalle ainoastaan sähköntuotantoa varten.

- 115 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 94 kohdassa huomauttanut, tällaisen tulkinnan johdosta kyseisen direktiivin 10 a artiklan 3 kohdalla ei olisi enää tehokasta vaikutusta, koska direktiivin 10 a artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan toisessa virkkeessä jo nimenomaisesti kielletään ainakin lähtökohtaisesti päästöoikeuksien jakaminen maksutta sähköntuotantoa varten.
- 116 Lisäksi on huomattava, että kiello jakaa päästöoikeuksia maksutta sähköntuottajille tuotettua lämpöä varten vastaa täysin direktiivin 2003/87 10 a artiklan 3 kohdassa asetettua tavoitetta, joka on mainittu tämän tuomion 68 kohdassa ja jona on jakaa päästöoikeudet kyseisille tuottajille lähtökohtaisesti huutokauppamekanismia noudattaen.
- 117 Tästä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen laitos ei voi – koska nyt käsiteltävässä tapauksessa on selvää, kuten toisen kysymyksen sanamuodosta itsestään ilmenee, ettei se täytä direktiivin 2003/87 10 a artiklan 4 ja 8 kohdassa säädettyjä edellytyksiä – perustaa päätöksen 2011/278 säännöksiin mitään oikeutta saada maksutta päästöoikeuksia lämmöntuotantotoimintansa perusteella.
- 118 Muunlainen tulkinta olisi ristiriidassa direktiivissä 2003/87 asetettujen tavoitteiden kanssa, ja sillä komissiolle annettaisiin toimivaltaa, jolle ei ole minkäänlaista oikeudellista perustaa (ks. analogisesti tuomio 29.3.2012, komissio v. Viro, C-505/09 P, EU:C:2012:179, 82 kohta).
- 119 Saksan hallitus on kuitenkin väittänyt, että tämän tuomion 113 kohdassa esitetty tulkinta on vastoin yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ja direktiivissä 2003/87 asetettua tavoitetta välttää kilpailun vääristyminen siltä osin kuin päästöoikeuksia myönnetään maksutta muilla toimialoilla toimivien rinnastettavissa olevien laitosten tuottaman lämmön osalta. Sen mukaan on erityisesti olemassa erilaisia yhteistuotannon muotoja, jotka eivät tosin täytä direktiivissä 2004/8 määriteltyjä tehokkuuden edellytyksiä mutta jotka ovat paljon tehokkaampia kuin yksinomaan lämpöä tuottavat laitokset.
- 120 Kuten tämän tuomion 91 ja 92 kohdasta jo ilmenee, pääasiassa kyseessä olevan kaltaiset laitokset, joissa lämpöä tuotetaan harjoittamalla ainoana direktiivin 2003/87 liitteen I soveltamisalaan kuuluvana toimintana ”polttoaineiden poltto[a] laitoksissa, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 MW”, eivät ole kuitenkaan tilanteessa, joka voidaan rinnastaa tilanteeseen, jossa ovat sellaiset laitokset, joissa lämpöä tuotetaan harjoittamalla lisäksi jotain muuta kyseisen liitteen soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa. Päästökauppajärjestelmässä tällaisen erilaisen kohtelun ei siis voida katsoa vääristävän kilpailua kyseisten laitosten välillä (ks. analogisesti tuomio 19.1.2017, Schaefer Kalk, C-460/15, EU:C:2017:29, 47 kohta).
- 121 Sama koskee väitettyä erilaista kohtelua sellaisten laitosten, joissa tuotetaan direktiivissä 2004/8 määritellyllä tehokkaalla yhteistuotannolla saatua lämpöä, ja muiden sähköä ja lämpöä tuottavien laitosten välillä. Koska viimeksi mainitut laitokset eivät täytä kyseisessä direktiivissä säädettyjä edellytyksiä, ne eivät näet ole myöskään ensimmäiseksi mainittuihin laitoksiin rinnastettavissa olevassa tilanteessa.
- 122 ExxonMobil ei myöskään voi väittää, että päätöksen 2011/278 3 artiklan c alakohdan tulkinta, joka sisältyy tämän tuomion 113 kohtaan, johtaa sellaisten laitosten syrjivään kohteluun, jotka tuottavat itse oman sähkönsä, suhteessa laitoksiin, jotka hankkivat sähkönsä tehokkaiden yhteistuotantolaitosten kaltaisilta ulkopuolisilta laitoksilta.
- 123 Yhtäältä näet oman sähkönsä tuottava laitos on suljettu pois lämmöntuotannon perusteella maksutta jaettavien päästöoikeuksien piiristä ainoastaan, jos se on lisäksi direktiivin 2003/87 3 artiklan u alakohdassa tarkoitettu ”sähköntuottaja”. Kuten tämän tuomion 91, 92 ja 120 kohdasta ilmenee, tällaisessa asemassa oleva laitos ei ole kuitenkaan teollisuuslaitosten tilanteeseen rinnastettavissa olevassa tilanteessa. Toisaalta myöskään laitos, joka hankkii sähkönsä ulkopuolisilta, ei kuulu tällaisten päästöoikeuksien piiriin, jos se on sähköntuottaja.

- 124 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle laitokselle ei voida – siltä osin kuin sitä on pidettävä direktiivin 2003/87 3 artiklan u alakohdassa tarkoitettuna ”sähkötuottajana” – jakaa maksutta päästöoikeuksia kyseisen direktiivin 10 a artiklan ja päätöksen 2011/278 säännösten nojalla.
- 125 Tällaisen laitoksen, joka kuuluu direktiivin 2003/87 2 artiklan 1 kohdan nojalla kyseisellä direktiivillä käyttöön otetun päästökauppajärjestelmän piiriin, on siltä osin kuin se harjoittaa direktiivin 2003/87 liitteessä I tarkoitettua ja hiilidioksidipäästöjä aiheuttavaa toimintaa ”polttoaineiden poltto laitoksissa, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 MW”, saatava päästöoikeuksia huutokauppamekanismin yhteydessä.
- 126 Toiseen kysymykseen on siis vastattava, että päätöksen 2011/278 3 artiklan c alakohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisella laitoksella ei ole siltä osin kuin sitä on pidettävä direktiivin 2003/87 3 artiklan u alakohdassa tarkoitettuna ”sähkötuottajana” oikeutta saada päästöoikeuksia maksutta harjoittamansa kyseisen direktiivin liitteessä I tarkoitettua toiminnan ”polttoaineiden poltto laitoksissa, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 MW” yhteydessä tuotetun lämmön osalta, kun tätä lämpöä käytetään muuhun tarkoitukseen kuin sähköntuotantoon, jos tällainen laitos ei täytä mainitun direktiivin 10 a artiklan 4 ja 8 kohdassa säädettyjä edellytyksiä.

Kolmas ja neljäs kysymys

- 127 Kun otetaan huomioon kahteen ensimmäiseen kysymykseen annettu vastaus, kolmanteen ja neljänteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Tuomion ajallisten vaikutusten rajoittaminen

- 128 ExxonMobil pyytää unionin tuomioistuinta rajoittamaan tämän tuomion ajallisia vaikutuksia siinä tapauksessa, että unionin tuomioistuin vastaisi kieltävästi toiseen kysymykseen.
- 129 Tältä osin on muistutettava, että unionin tuomioistuin voi ainoastaan poikkeustapauksissa unionin oikeusjärjestykseen kuuluvaa yleistä oikeusvarmuuden periaatetta soveltaen rajoittaa kaikkien asianomaisten henkilöiden mahdollisuutta vedota sen tulkitsemaan oikeussääntöön vilpittömässä mielessä perustettujen oikeussuhteiden pätevyyden kyseenalaistamiseksi. Jotta tällainen rajoittava päätös voitaisiin tehdä, kahden olennaisen edellytyksen, eli asianomaisten vilpittömän mielen ja vakavien vaikeuksien uhan, on täyttyttävä (ks. mm. tuomio 27.2.2014, Transportes Jordi Besora, C-82/12, EU:C:2014:108, 41 kohta ja tuomio 19.4.2018, Oftalma Hospital, C-65/17, EU:C:2018:263, 57 kohta).
- 130 On kuitenkin todettava, ettei ExxonMobil ole esittänyt mitään konkreettista seikkaa, joka voisi oikeuttaa sen pyynnön perusteltavuuden, vaan se on vain väittänyt yleisesti, että vuodesta 2013 lähtien päästöoikeuksia on jaettu maksutta suurelle määrälle sähköntuotantolaitoksia niiden lämmöntuotantoa varten.
- 131 Tämän tuomion ajallisia vaikutuksia ei näin ollen ole syytä rajoittaa ajallisesti.

Oikeudenkäyntikulut

- 132 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta 13.10.2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY, sellaisena kuin se on muutettuna 23.4.2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/29/EY, 3 artiklan u alakohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaista laitosta, joka tuottaa harjoittaessaan kyseisen direktiivin liitteessä I tarkoitettua toimintaa ”polttoaineiden poltto laitoksissa, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 [megawattia (MW)]”, sähköä, joka on ensisijaisesti tarkoitettu käytettäväksi sen omiin tarpeisiin, on pidettävä kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna ”sähköntuottajana”, kun tämä laitos yhtäältä harjoittaa samanaikaisesti sellaista tuotteen valmistustoimintaa, joka ei kuulu kyseisen liitteen soveltamisalaan, ja toisaalta johtaa jatkuvasti vastiketta vastaan osan, vaikka vähäisenkin, tuotetusta sähköstä julkiseen sähköverkkoon, johon mainitun laitoksen on oltava pysyvästi liitettyä teknisistä syistä.
- 2) Päästöoikeuksien yhdenmukaistettua maksutta tapahtuvaa jakoa koskevien unionin laajuisten siirtymäsäännösten vahvistamisesta direktiivin 2003/87 10 a artiklan mukaisesti 27.4.2011 annetun komission päätöksen 2011/278/EU 3 artiklan c alakohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisella laitoksella ei ole siltä osin kuin sitä on pidettävä direktiivin 2003/87 3 artiklan u alakohdassa tarkoitettuna ”sähköntuottajana” oikeutta saada päästöoikeuksia maksutta harjoittamansa kyseisen direktiivin liitteessä I tarkoitettun toiminnan ”polttoaineiden poltto laitoksissa, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 MW”, yhteydessä tuotetun lämmön osalta, kun tätä lämpöä käytetään muuhun tarkoitukseen kuin sähköntuotantoon, jos tällainen laitos ei täytä mainitun direktiivin 10 a artiklan 4 ja 8 kohdassa säädettyjä edellytyksiä.

Allekirjoitukset